

Ростислав Поліщук
канд. філос. наук, доцент,
доцент кафедри олімпійської освіти
Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського,
м. Львів

НАЦІОНАЛЬНИЙ СПОРТ ЯК СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ КЛАСТЕР РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У всі часи національні види спорту були формою зміцнення стосунків у громаді. Це також була форма дозвілля, частина популярної культури – святкування щасливих митей, яке часто відбувалося під час релігійних церемоній. Відвідування спортивних заходів є одним із основних варіантів заняття вільним часом і дозвіллям населення й сьогодні: «Все більший відсоток населення користується перевагами спорту, щоб спланувати дві-три короткі відпустки замість довгої відпустки на сонці та пляжі» [3].

Концепція національного спорту пов'язана з природним та культурним ландшафтом і забезпечує контекст який, власне, надає йому значення. Внаслідок цього нація, спорт і ландшафт починають визнаватися як взаємопов'язані тексти, взяті як єдине ціле, дають значне уявлення про первісне формування національної ідентичності [2].

Відомий дослідник Ентоні Сміт відзначає територіальний компонент «батьківщини» націй і припускає, що культурні ландшафти нації визначають та характеризують ідентичність народу: «нації мають певне походження і місце в природі, а також особливий характер, місію і призначення так само, як вони мають «природні межі» [1, с. 53]. У багатьох відношеннях те, що слідує в цій розвідці, є спробою підійти до національних видів спорту як до текстів, які розглядаються крізь соціокультурну призму, на яку безсумнівно впливає простір, особливо географічний та культурний ландшафт і які можна повністю зрозуміти лише враховуючи цей просторовий контекст.

Значення географічної локації у відношенні до репрезентації націй мало коли стає більш очевидним, ніж у текстах національних гімнів. У той час як деякі національні гімни згадують про колишні битви, лідерів і героїв і навіть націю як значною мірою абстрактну сутність, багато зосереджені на національних краєвидах:

Та як станем разом, браття, від Сяну до Дону,
В своїм краю панувати не дамо нікому.
Чорне море ще всміхнеться, Дніпро ще зрадіє,
Ще над Галич, Буковину доленька наспіє.

З огляду на те, що великі міжнародні спортивні події стали одним із найпоширеніших місць для виконання таких гімнів, зв'язок між спортом, нацією та географічними локаціями уже проявляється. Але, у цьому зв'язку є щось більше, ніж випадкове поєднання споріднених явищ. Процес розгадки цього складного зв'язку починається з короткого аналізу взаємодії між спортом та національною ідентичністю.

Національні види спорту приймають різні форми і завдяки цьому вони дають нам цікаве розуміння характеру окремих націй. Національний вид спорту може бути просто найпопулярнішим видом спорту в країні або може бути видом спорту, у якому нація досягла найбільшого успіху. Можливо, нація залишила беззаперечний слід у тому, як грають у певний вид спорту, або, можливо, цей вид спорту був на передовій минулої визвольної боротьби, кульмінацією якої стала національна державність [2].

Для цілей цієї розвідки, безумовно, найцікавіша категорія «національних» видів спорту складається з тих видів діяльності, які властиві певним націям або, як вважають, були винайдені в цих націях. Крім того, діяльність такого типу цілком може бути використана тими, чия роль полягає в популяризації національного та національної індустрії туризму саме тому, що ці національні види спорту є відлунням унікальних характеристик нації.

Для прикладу, такий погляд на національний спорт вже давно підтримується найбільшою спортивною організацією Ірландії, Гельською атлетичною асоціацією, сформованою в 1884 році з особливим обов'язком збереження традиційних ігор і розваг нації, включаючи метання та гельський футбол. Герлінг часто є улюбленим

видом спорту в очах Bord Fáilte (Ірландської туристичної ради) або менеджерів реклами, відповідальних за продаж різноманітних ірландських продуктів, у тому числі віскі та рекламі певних туристичних локацій. Тобто сприяє як туристичній галузі так і готельно-ресторанній справі.

Те саме можна сказати і про визнані в Україні національні види спорту – бойовий гопак, спас. Вони є частиною нашої історії і тісно пов'язані з національними і культурними ландшафтами. Вони здатні привернути увагу як внутрішніх так міжнародних інвесторів, залучити чималу кількість туристів та сприяти розвитку готельно-ресторанної справи, підтримуючи національні традиції та зміцнюючи національну ідентичність.

Ключові слова: національний спорт, національна ідентичність, культурний ландшафт, спортивний туризм.

Список використаних джерел:

1. Сміт Е. Нації та націоналізм у глобальну епоху / Ентоні Сміт. – Київ : Ніка-Центр, 2006. – 320 с.
2. Bairner A. National sports and national landscapes: In defence of primordialism / Bairner Alan National Identities. – 2009. – Vol. 11, is. 3. – P. 223–239, DOI: 10.1080/14608940903081101
3. Factors Influencing the Tourist's Future Intentions in Small-Scale Sports Events / Vegara-Ferri J. M., López-Gullón J. M., Valantine I., Díaz Suárez A., Angosto S. // Sustainability. – 2020. – Vol. 12(19). – P. 8103. <https://doi.org/10.3390/su12198103>